

[Johs. Christiansen.]

tion, våbenkøb og lignende sædvanligvis er omgivet af adskillig mystik. En af årsagerne hertil har ofte vist sig at være en vis ikke videre respekteret form for smartness. Nu er det klart, at det ikke kan være årsager af den art, der omfattes af vendingen „flere forskellige grunde“, det er indlysende, men alligevel er det uheldigt, at ministeriet betjener sig netop af en sådan vending. Den giver nemlig ikke — og det var jo det, den skulle — nogen virkelig forklaring på, at man ikke har entreret med det danske firma.

Løvrigt giver tilfældet anledning til at fremsætte en anden bemærkning. For ikke længe siden bevilgede de tre Atlantpartier, — som jeg vel for nemheds skyld tør tillade mig at kalde dem. — et så anseligt beløb som 150 mill. kr. til forsvarsmæssige indkøb i udlandet. Med den fortvivlede valutastilling, landet står i, og som nu formentlig vil koste danske skatteydere et beløb på en 800—900 mill. kr. ekstra, må man ganske simpelt have sikkerhed for, at også forsvarsministeriet vender hver skilling i hånden, inden den gives ud på fremmede markeder.

Jeg stiller derfor den højtærede forsvarsminister følgende spørgsmål: Hvilke autoriteter vil nu og fremover komme til at lægge navn til de våbenindkøb, der skal foretages, og kan man gå ud fra, at disse autoriteter vil være underkastet en tilstrækkelig effektiv valutamæssig kontrol?

Aage Fogh: Jeg har et par spørgsmål til den højtærede landbrugsminister. Først vil jeg gerne have at vide, om den lille lov om lejehusmændenes forhold, der er forberedt, kan ventes forelagt her i tinget i løbet af kort tid. Jeg håber, at den kan forelægges, allerede inden den højtærede landbrugsminister får lejlighed til at svare, men hvis ikke den kan det, håber jeg, at vi får besked om, hvornår vi kan vente den. Dernæst ville jeg have gjort nogle bemærkninger om udstykningslovgivningen, men da jeg venter, at vi får forslag herom til behandling inden længe, skal jeg vente med mine bemærkninger om lovenes administration indtil den tid.

Ved den debat, der var her i tinget for nogle dage siden, fremsatte det ærede medlem hr. Hans Pinstrup til forpagter Rønholt nogle bemærkninger, som interesserede mig meget. Hvis man læser forpagterens artikel og det ærede medlem hr. Hans Pinstrups indlæg, får man det indtryk, at de begge har ret. Der er nemlig ikke nogen tvivl om, at Rønholt i hvert fald har ret i, at de øjeblikkelige forhold er ganske overordentlig

gunstige, navnlig for det store landbrug, men der er heller ikke nogen tvivl om, at det ærede medlem hr. Hans Pinstrup har ret, når han siger, at hvis man betragter dansk landbrugs forhold over en årrække, vil de onde og de gode år nogenlunde udjævne hinanden, således at det, der bliver tilbage for de danske landmænd, er en nogenlunde skikkelig fortjeneste gennem en årrække, men heller ikke mere. Det tror jeg er rigtigt, og derfor understreger den diskussion, der her er ført, hvad jeg tidligere har anført mange gange her i tinget, at det er helt forkert at bedømme dansk landbrugs forhold udfra et enkelt år. Et erhverv som det danske landbrug må bedømmes over en årrække, hvis det skal få en reel og rigtig bedømmelse, og jeg glæder mig, hvis den diskussion, der her er ført, kan føre til, at dette anerkendes for fremtiden.

Men denne diskussion fører mig også ind på nogle betragtninger angående det mål, vi plejer at bruge for landbrugets økonomi, nemlig forrentningsprocenten. Jeg tror, at forrentningsprocenten er et meget dårligt mål for landbrugets økonomi. Jeg tror navnlig, den er et dårligt udtryk for det mindre landbrugs økonomi, fordi den er så overordentlig stærkt påvirkelig. Jeg nævner som eksempel blot dette, at hvis den beregnede arbejds løn, der tillægges ejeren og hans familie, fra det ene år til det andet forøges med f. eks. en 500—600 kr., vil det betyde, at forrentningen falder med en 2—3 pct. Derfor står de kolossale udslag, som forrentningsprocenten viser, ingenlunde i forhold til de økonomiske vilkår, som landbrugets udøvere er underkastet. Derfor tror jeg det er rigtigt, at vi behandler forrentningsprocenten med stor forsigtighed i den kommende tid og er klar over, hvad den kan bære, og hvad den ikke kan bære.

Der er imidlertid en anden ting vedrørende landbrugets forhold i øjeblikket, som synes mig at have betydelig større interesse, og det er, at skønt vi vel egentlig erkender, at de øjeblikkelige forhold i gennemsnit er gode, endog særdeles gode, har der måske aldrig været så stor forskel mellem dem indenfor landbruget, der forstår deres ting, og dem, der forstår dem mindre godt, således at forskellen mellem de dygtige og de mindre dygtige, mellem dem, der kan erhvervet, og dem, der ikke kan det, er så fantastisk stor som måske aldrig tidligere.

Dette fører mig ind på nogle betragtninger angående statens forhold til landbrugs-erhvervet. Det har i mange år været sådan, at staten — og jeg synes med rette — har